

sætte al Kraft ind paa at beplante disse øde Hedestrækninger, et noget større Tilskud. Jeg kunde for Resten ønske, at man vilde tage denne Sag op til Drøftelse i videre Kredse; thi her er en Opgave, der er ganske betydningsfuld.

Naar man saa endvidere — hvad det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds, hvad jeg takker ham for, vil være med til — vil udvide Jernbanettet i de jyske Hedeegne, saa at Beboerne kunne komme i god og bekvem Forbindelse med de store Mergellejer, tror jeg, man har truffet den Maade, hvorpaa man bedst støtter Hedeopdyrkerne, thi det er den naturlige Maade og den, der virker bedst. At strø Penge ud i Tusindvis uden at have Garanti for, at de virke, som de skulle, er meningsløst. Jeg tror ikke, at nogen bedre forstaar at anvende en saadan Kapital paa de rette Steder, end disse smaa Hededyrkere forstaa at anvende den Kapital, som de faa som Belønning for udvist Flid. Paa dette Punkt have Landboforeningerne i de sidste Aar gjort en god Gerning ved at uddele Præmielaan, saaledes at man har sagt: Naar du udfører dette eller hint Arbejde, laane vi dig dertil saa og saa mange Penge, og naar du har udført det vel, eftergive vi dig disse Penge. Det har gjort umaadelig stor Gavn. Ved smaa Midler har man der udrettet store Ting. Men Landboforeningerne, og navnlig Landboforeningerne i Hedeegnene, have ofte svært ved at gøre saa meget, som de skulle og burde gøre, fordi man fra Statens Side har krævet, at Landboforeningen af sine egne Midler skulde give i Forhold til, hvad Staten giver, og man vil forstaa, at en Landboforening, som for største Delen bestaar af Husmænd, der bo omkring paa Heden, har smaa Midler at arbejde med. Man stiller imidlertid samme Krav til dem som til de velstillede Landboforeninger i de rige Egne. Man bør give noget mere og sige til dem: I faa fri Raadighed over disse Præmielaan, giv dem til flittige og arbejdssomme, ikke alene dem, der ere komne et Stykke foran, thi det er ikke disse, der trænge haardest, men giv dem til dem, som man ser vil frem. Dersom man fra Statens Side vilde give disse Landboforeninger paa Hedeegnene større Bidrag, men ikke stille saa store Krav til dem, vilde man give dem Midler i Hænde til at udføre en betydningsfuld Virksomhed.

Før jeg slutter, vil jeg gerne gøre en Bemærkning til den højtærede Landbrugsminister angaaende det Forslag, han har

bebudet til 3die Behandling. Jeg tror ikke, at en Forhøjelse af de rentebærende Laan til Hedekommuner til videre Udlaan til Hedeopdyrkere er Vejen til at naa det, man tilsigter. Jeg forstaar godt, at det var et ret betydeligt Fremskridt, den Gang man slog ind paa denne Bane, thi det var, før Husmandskreditforeningerne blev oprettede. Men naar man nu gaar den Vej, skal man ikke glemme, at de kommunale Raad staa med Ansvar for, at disse Penge blive anbragte paa en sikker og solid Maade. Herfor maa Sogneraadene gøre Rede over for Amdsraadet. I den Tid, jeg har haft Sæde i vort hjemlige Kommunalraad, have vi flere Gange gjort Forsøg paa at komme Hedeopdyrkerne til Hjælp paa den Maade; men det har vist sig ganske umuligt at komme dem, som faktisk trænge mest, til Hjælp, fordi man forlangte, at der skulde stilles stor Sikkerhed, endog i Virkeligheden en finere Prioritet, end Kreditforeningerne forlange. Man kan ikke her tale om noget Offer fra Statskassens Side, thi Staten har jo ikke finere Prioriteter end dem, man har ude i Kommunerne. Det er de allerfineste Prioriteter. Man laaner ganske vist ud til billig Rente, men det er en overordentlig fin Prioritet, man har. Men Vanskeligheden ligger i, at Kommunerne skulle indstaa for, at der er fuld Sikkerhed for de Penge, de saaledes laane ud, og det gør, at man ikke kan komme frem ad den Vej, og at man ikke vil naae det, man tilsigter.

Nej, jeg tror, man vil naa langt videre ved at give en Bevilling paa den Maade, jeg nævnede før, til Landboforeningerne og sige: Vi ville give Afkald paa nogle af de Krav, vi have stillet tidligere, at I skulle yde lige saa meget som vi, for at vi kunne udlaane disse Præmielaan til saadanne Folk, som vi kunne se ere energiske og dygtige unge Mennesker, som ville dyrke Heden op og i det hele taget være med til at kultivere Jorden i disse Egne. Naar man gør det og udvikler Jernbanenettet og ved Statstilskud støtter den private Foretagsomhed, kunde man udrette noget, men det nytter ikke at samle al den daarlige Jord, den, som jeg atter og atter vil gentage, er en Ulykke for hvert eneste Menneske, der skal bo derpaa, fordi den aldrig er rentabel, alt, hvad de udrette, er et Spild af Kræfter og Penge, og de naa aldrig, hvad de tilsigte. Men overfor det ærede Medlem for Hornslet (K. Kristiansen) vil jeg fastslaa, at der ligger endnu det bedste af den jyske